

■ Det er vigtigt med en god drivevej for at sikre de bedste betingelser.

tekst KIRSTINE LAURIDSEN, Økologisk Landsforening

Travlhed i den økologiske bedrift

INDEN UDBINDING

Sommer og økologi betyder, at køerne skal på græs. For at få det optimale udbytte er det vigtigt, at forholdene er i orden. Det gælder i høj grad driveveje

Sommeren står for døren, men inden foråret helt slutter, er der rigtig mange gøremål i den økologiske bedrift.

Efteråret sluttede flot, men efter en august og september, der var vådere end set i rigtig mange år, gav det mange problemer med klovbrandbylder, blandt andet på grund af meget våde og optrådte driveveje og marker. Andre klovlidelser har ligeledes været påvirket af den dårlige periode i efteråret. Derfor er det vigtigt at give drivevejene og græsmarksudnyttelsen et grundigt eftersyn inden udbinding af besætningen.

Drivevejen skal være i orden

De malkende køer, skal på græs fra den 15. april, eller når vejret tillader

det, og markerne kan bære køerne. Til den tid er det vigtigt, at drivevejene til køerne er i orden.

De anbefalinger, som syv kvægbrugere gav os i forbindelse med et interview i projektet: "Teknik til græs", er blandt andet følgende: at bunden skal laves ordentlig og jævn, og ligge over terrænet, så vandet kan løbe væk, uden at der står vandpytter nogle steder. Det er vigtigt, at køerne ikke står ved et ledhul og venter på at komme hjem, da der som regel vil være et større areal, der trædes op, og dermed er der risiko for et stort mudret område.

Kvægbrugerne siger ligeledes, at underlaget skal være let og billigt at vedligeholde. At traktorkørsel på drivevejen skal reduceres eller slet ikke finde sted anbefales af de fleste. Traktoren er dog svær at holde

helt væk fra de fleste drivveje, men det giver bare ekstra arbejde med at vedligeholde vejen bagefter, erkender flere. At traktoren heller ikke hører hjemme på gummibånd, ved flere også, da gummibåndet bliver forskubbet, hvilket betyder ekstra arbejde med at få det på plads igen. En fejl, de fleste har lært af er, at drivvejen ikke er kommet op over terræn og ikke har lavet drivvejen stabil nok fra bunden, inden anden belægning er lagt ovenpå. Når der kommer huller i drivvejen skal det repareres med det samme, i stedet for at vente er en af de fejl flere kvægbrugere også nævner de har lavet.

Erfaringer med forskellige drivveje

I løbet af 2012 vil vi se mere på drivvejenes holdbarhed. Muslingedrivvejen blev etableret i 1991, og bliver holdt med lidt supplement hvert andet år. Der køres ikke med traktor på vejen (så kan det ses og kræver med det samme ekstra vedligehold).

Kanterne bliver holdt nede, så vandet altid kan løbe væk fra vejen. Drivvejen af gamle svinestaldspalter har været etableret i cirka 12 år, og har et sted hvor den synker lidt. Resten af vejen har ikke ændret udseende, og er derfor meget billig i vedligehold.

Sanddrivveje kræver løbende tilførsel af nyt sand, når der er mange køer, der bruger den. Det samme gælder flis.

Gummibånd skal placeres på et stabilt underlag, så de ikke flytter sig. De kan blive meget glatte, især ved lette regnbyger (støvregn med videre), her lader man gødning og jord ligge på gummimåtten, så den værste glathed nedsættes.

Asfalt er rimelig vedligeholdelsesfri, og kan bruges til anden trafik. Dog skal der en miljøgodkendelse til for at den må laves. Der er mange anbefalinger, og vi vil i løbet af sommeren 2012 prøve at samle flere kommentarer til de forskellige underlag, og også andre end de nævnte, og gengive dem på vores hjemmeside www.okologi.dk.

Ungdyr på græs

De andre grupper, der skal på græs, er kvierne og småkalvene (eventuelt stude og tyre). Reglerne siger: "Du kan udbinde ungdyr (over seks måneder) senere end malkekøerne, hvis ungdymene ikke kan tåle græsoptag hele døgnet. Normalt er det muligt at udbinde ungdyr senest første maj"

Her vil det være at anbefale at opdele kvierne i førstegangsgræssende

og eventuelt en gruppe løbekvier og andre kvier. Det kan give noget hovedbrud at få det til at gå op. Men især gruppen af førstegangsgræssende kvier bør have særlig opmærksomhed. De førstegangsgræssende kviers infektion med løbe-tarmorm kan reguleres ved at planlægge og lave et foldskifte omkring 1. juli. Dette vil nedsætte infektionen, og kvierens tilvækst vil opretholdes. Foldskifte, der laves på det rigtige tidspunkt, vil reducere infektionen og give højere daglig tilvækst end medicinsk behandling (ifølge tidligere undersøgelser).

Hvis der ønskes ikælvning af løbekvier i sommerperioden, vil staldadgang lette muligheden for at få insemineret dem. Det kan eventuelt ske ved at bruge samme drivvej som køerne og have dem på en fold, hvor der er adgang til stalden. Hvis der er en særskilt adgang til stalden, er det også her nødvendigt at have et godt underlag, da en mudret drivvej vil kunne give samme problemer med klovsbrandbylder og andet, som også ses ved køerne. Enkelte kvægbrugere vælger at have løbekvier gående sammen med køerne, men der skal man være opmærksom på smitte mellem dyregrupperne (for eksempel digital dermatitis).

Kalve i alderen fire til seks måneder skal ifølge reglerne tilbydes adgang til afgræsning fra den 1. maj til den 1. september, når vejrforholdene og dyrenes fysiske kondition tillader det. Her vil det altid være at anbefale, at der laves adgang til et staldafsnit om natten. Og her er det også nødvendigt at have lavet gode adgangsforhold/drivveje eller andet. Et alternativ hertil er placering af en kreaturvogn/flytbar kalvehytte eller lignende, hvor kalvene kan suppleringsfodres og gå i ly. Her kan man så altid tilbyde kalvene en nyudlagt græsmark, der ikke har været tilført gylle. Det vil igen hjælpe de små kalve, så parasitinfektionen, som altid sker, vil blive minimeret så meget som muligt. Når næste hold små kalve så lukkes ud, vil der kunne laves foldskifte igen, så der er nyt græs, og reduktion af parasitbelastningen.

Andre gøremål er hegning, og antallet af hegn afgøres igen af, hvilken afgræsningsstrategi der vælges i den enkelte besætning. Her vil forholdene på de enkelte ejendomme være afgørende for valget. Om der vælges reguleret storfold, skiftefolde, eller måske sribegræsning, afhænger af jordtypen, vandingsmuligheder, belægningsgraden, mulighed for at tage marker ud til slæt og så videre. Men det er vigtigt, at græsmarken passes, så der er et rigtig godt græstilbud til køerne i hele afgræsningsperioden. ■

■ En mudret drivvej kan medføre klovlidelser.

Gode råd til drivvejen

Anbefalinger

- Lav altid en god bund, der er tilrettet og er lidt over terræn, så vandet altid kan løbe af
- Lav et afgræsningsystem, så køerne ikke skal stå og vente på at komme hjem ved et ledhul
- Find et underlag, som er let at vedligeholde (og billigt)
- Undgå tung traktortrafik på drivvejen

De typiske fejl

- At traktoren ikke altid er holdt helt væk fra drivvejen
- At vi ikke fik lavet bunden stabil fra starten, inden andet underlag blev lagt ovenpå
- At der ikke er blevet fyldt efter med materiale hurtigt nok, efter at der er set huller eller andet på drivvejen (for eksempel sand og muslingeskaller)
- Der må ikke køres med tunge traktorer på gummimåtter – det får dem til at forskubbe sig